

KITOBXONLIK MADANIYATINI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI

Maxmudova Nigora Hikmatovna

Osiyo xalqaro universiteti o'qituvchisi.

Xamidova Nozima Gafurovna

Osiyo xalqaro universiteti talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14548961>

Annotatsiya. Mazkur maqolada kitobxonlik madaniyatining inson ma'naviy va intellektual rivojlanishidagi o'rni, uning ahamiyati va shakllantirish yo'llari haqida so'z yuritiladi. Kitobxonlik madaniyatini rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari, jumladan, oilaviy muhit, ta'lim muassasalari, kutubxonalar faoliyati va axborot texnologiyalaridan foydalanish masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: Kitobxonlik madaniyati, oila, ta'lim, kutubxona, axborot texnologiyalari, ma'naviy rivojlanish.

THE IMPORTANCE OF FORMING A LIBRARY CULTURE

Abstract. This article talks about the role of reading culture in human spiritual and intellectual development, its importance and ways of formation. The main areas of development of reading culture, including family environment, educational institutions, library activities and the use of information technologies are highlighted.

Key words: Reading culture, family, education, library, information technology, spiritual development.

Kirish

Kitobxonlik madaniyati insonning ma'naviy va intellektual rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bu madaniyatni shakllantirish, avvalo, oiladan boshlanadi, chunki oila bolaga birinchi tarbiya beradigan maskandir. Oilada kitob o'qishga bo'lgan qiziqish uyg'otish va bu odatni mustahkamlash orqali yosh avlodning dunyoqarashi va bilim doirasi kengayadi.

Kitobxonlik madaniyatining ahamiyati

Kitob o'qish insonni bilimdon, madaniyatli va fikrlash qobiliyatiga ega shaxs sifatida shakllantiradi. Kitoblar orqali inson:

- **Bilim va tajriba orttiradi.** Turli mavzulardagi kitoblarni o'qish orqali inson yangi bilimlar va tajribalarni o'zlashtiradi.
- **Tasavvurni boyitadi.** Badiiy adabiyotlar insonning tasavvur qilish qobiliyatini rivojlantiradi.
- **Fikrlashni o'zgartiradi.** Falsafiy va ilmiy adabiyotlar insonni tanqidiy fikrlashga undaydi.

• **Ma'naviyatni oshiradi.** Adabiyot insonning ma'naviy olamini boyitib, uni yuksak qadriyatlar sari yo'naltiradi.

Kitobxonlik madaniyatini shakllantirish yo'llari

1. **Oilaviy muhitni shakllantirish.** Oilada kitob o'qish odatini yaratish uchun ota-onalar bolalariga o'rnak bo'lishlari kerak. Bolalar ota-onalarining kitob o'qiyotganini ko'rib, ularga ergashadilar.

2. **Ta'lim muassasalarida targ'ibot.** Maktab va universitetlarda kitobxonlikni rag'batlantirish uchun maxsus tadbirlar, tanlovlar va davra suhbatlari tashkil etilishi lozim.

3. **Kutubxonalar faoliyatini rivojlantirish.** Zamonaviy kutubxonalar nafaqat kitob olish joyi, balki madaniy markaz sifatida xizmat qilishi kerak. Kutubxonalarda turli mavzularda seminarlar, kitob taqdimotlari va muhokamalar o'tkazilishi mumkin.

4. **Axborot texnologiyalaridan foydalanish.** Elektron kitoblar va audiokitoblar orqali yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish mumkin. Mobil ilovalar va veb-saytlar orqali kitob o'qishni osonlashtirish kerak.

5. **Jamiyatda kitobxonlikni targ'ib qilish.** Kitobxonlikni ommalashtirish uchun ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar va mashhur shaxslarning ta'siridan foydalanish mumkin.

Kitobxonlik madaniyati insonning ma'naviy va intellektual rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bu madaniyatni shakllantirish, avvalo, oiladan boshlanadi, chunki oila bolaga birinchi tarbiya beradigan maskandir. Oilada kitob o'qishga bo'lgan qiziqish uyg'otish va bu odatni mustahkamlash orqali yosh avlodning dunyoqarashi va bilim doirasi kengayadi.

Kitobxonlik madaniyatining ahamiyati

Kitob o'qish insonni bilimdon, madaniyatli va fikrlash qobiliyatiga ega shaxs sifatida shakllantiradi. Kitoblar orqali inson:

• **Bilim va tajriba orttiradi.** Turli mavzulardagi kitoblarni o'qish orqali inson yangi bilimlar va tajribalarni o'zlashtiradi.

• **Tasavvurni boyitadi.** Badiiy adabiyotlar insonning tasavvur qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

• **Fikrlashni o'zgartiradi.** Falsafiy va ilmiy adabiyotlar insonni tanqidiy fikrlashga undaydi.

• **Ma'naviyatni oshiradi.** Adabiyot insonning ma'naviy olamini boyitib, uni yuksak qadriyatlar sari yo'naltiradi.

Kitobxonlik madaniyatini shakllantirish yo'llari

1. **Oilaviy muhitni shakllantirish.** Oilada kitob o'qish odatini yaratish uchun ota-onalar bolalariga o'rnak bo'lishlari kerak. Bolalar ota-onalarining kitob o'qiyotganini ko'rib, ularga ergashadilar.

2. **Ta'lim muassasalarida targ'ibot.** Maktab va universitetlarda kitobxonlikni rag'batlantirish uchun maxsus tadbirlar, tanlovlar va davra suhbatlari tashkil etilishi lozim.

3. **Kutubxonalar faoliyatini rivojlantirish.** Zamonaviy kutubxonalar nafaqat kitob olish joyi, balki madaniy markaz sifatida xizmat qilishi kerak. Kutubxonalarda turli mavzularda seminarlar, kitob taqdimotlari va muhokamalar o'tkazilishi mumkin.

4. **Axborot texnologiyalaridan foydalanish.** Elektron kitoblar va audiokitoblar orqali yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish mumkin. Mobil ilovalar va veb-saytlar orqali kitob o'qishni osonlashtirish kerak.

5. **Jamiyatda kitobxonlikni targ'ib qilish.** Kitobxonlikni ommalashtirish uchun ommaviy axborot vositalari, ijtimoiy tarmoqlar va mashhur shaxslarning ta'siridan foydalanish mumkin.

Xulosa

Kitobxonlik madaniyatini shakllantirish jamiyatning ma'naviy yuksalishi uchun zarurdir.

Bu jarayon faqatgina individual emas, balki jamiyat miqyosida amalga oshirilishi lozim.

Har bir inson o'z hayotida kitob o'qishga vaqt ajratib, bu madaniyatni rivojlantirishga hissa qo'shishi mumkin. Kitob insonni ma'naviy jihatdan boyitadigan va uning dunyoqarashini kengaytiradigan eng yaxshi vositadir.

REFERENCES

1. Hikmatovna, M. N. (2023). Goals and Tasks of Education. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 360-362.
2. Hikmatovna, M. N. (2023). BOSHLANG'ICH SINFLARDA TEXNOLOGIYA FANINI O'QITISH JARAYONIDA QO'LLANILADIGAN METOD VA VOSITALAR. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 1(5), 339-344.
3. Hikmatovna, M. N. (2023). Tarbiyaning Maqsad Va Vazifalari. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(9), 386-388.
4. Mahmudova, N. H. (2023). Influence of family environment on personal socialization. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 440-446.
5. Nigora Hikmatovna Mahmudova. (2023). BASIC TASKS OF TEACHING THE SCIENCE

- OF "EDUCATION" IN PRIMARY GRADES. *American Journal of Public Diplomacy and International Studies* (2993-2157), 1(10), 447–452.
6. Hikmatovna, M. N. (2024). Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik hodisa, pedagogik jarayon obyekti va subyekti sifatida. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(1), 31-43.
7. Mahmudova Nigora Hikmatovna. (2024). INFLUENCE OF FAMILY ENVIRONMENT ON PERSONAL SOCIALIZATION. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 164–170.
8. Hikmatovna, M. N. (2024). CONTENT OF THE INTERNATIONAL ASSESSMENT PROGRAM. *TECHNICAL SCIENCE RESEARCH IN UZBEKISTAN*, 2(2), 88-94.
9. Hikmatovna, M. N. (2024). Teaching of specialized subjects in primary education. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(2), 453-460.
10. Hikmatovna, M. N. (2024). Boshlang'ich ta'limda mutaxassislik fanlarini o'qitish. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(2), 445-452.
11. Махмудова Нигора Хикматовна. (2024). Преподавание профильных предметов в начальной школе . *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(2), 436–444.
12. Akbarovna, I. S. (2024). SPORTCHILAR FAOLIYATINI O'RGANISHNING UMUMIY PSIXOLOGIK USULLARI. *WORLD OF SCIENCE*, 7(5), 536-543.
13. Akbarovna, I. S. (2024). PROCEDURE FOR CREATING PSYCHOLOGICAL TEST PROGRAMS. *PEDAGOG*, 7(6), 153-159.
14. Икромовна, С. (2024). ФОРМЫ И СОДЕРЖАНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИИ. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 925-932.
15. Икромовна, С. А. (2024). ОСВОЕНИЕ ОСНОВ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАВЫКОВ. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 894-899.
16. Икромовна, С. А. (2024). ВАЖНОСТЬ ФОРМИРОВАНИЯ МАТЕМАТИЧЕСКИХ ПОНЯТИЙ. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 906-911.
17. Икромовна, С. А. (2023). O'SMIRLARDA DESTRUKTIV AXBOROTLARGA NISBATAN MAFKURAVIY IMMUNITET HOSIL BO'LISHINING O'ZIGA XOS PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI: Ikromova Sitora Akbarovna Osiyo xalqaro universiteti assistenti. *Образование и инновационные исследования международный научно-методический журнал*, (10), 333-336.

18. Ikromova, S., & Ziyodullayeva, M. (2024). DEVIANT XULQ-ATVOR. Modern Science and Research, 3(11), 576-579.
19. Икромова, С., & Джумаева, Ф. (2024). ОРИЕНТИРЫ ОБРАЗОВАНИЯ В УЗБЕКИСТАНЕ И В ДРУГИХ СТРАНАХ. Modern Science and Research, 3(11), 540-546.
20. Икромова, С. А. (2024). ОСНОВЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ СЛУЖБЫ. PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI, 2(4), 47-53.